

Vyhlásenie predkladateľa

Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 69/2018 Z. z. o kybernetickej bezpečnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony sa predkladá s rozporom s:

Republikovou úniou zamestnávateľov

k čl. I., - vloženie nového novelizačného bodu V prílohe č. 1 v sektore „4. Elektronické komunikácie“ vypustiť 2. Riadok /Podsektor „Siete a služby pevných a mobilných elektronických komunikácií správcovia a prevádzkovatelia sietí a informačných systémov, ktoré sú prvkom kritickej infraštruktúry podľa zákona č. 45/2011 Z. z. o kritickej infraštruktúre“. Odôvodnenie: Vid odôvodnenie k pripomienke k novelizačnému bodu 51 a vloženie nového novelizačného bodu v čl. III. Regulácia bezpečnosti EK sietí a služieb je inak štandardne predmetom vlastného regulačného rámca pre oblasť elektronických komunikácií, z čoho vychádza aj smernica NIS, ktorá v ustanovení článku 1 ods. 3 smernice výslovne uvádza, že „bezpečnostné a oznamovacie požiadavky stanovené v tejto smernici sa nevzťahujú na podniky, ktoré podliehajú požiadavkám článkov 13a a 13b smernice 2002/21/ES“.

Pripomienka nebola akceptovaná. Na rozporovom konaní bolo vysvetlené, že vzhľadom na platnú právnu úpravu v oblasti kritickej infraštruktúry je uvedený návrh neopodstatnený. Rozpor trvá.

Republikovou úniou zamestnávateľov

k čl. I., novelizačný bod 32 Novelizačný bod 32 navrhujeme vypustiť. Odôvodnenie: Kompetencia Úradu zakázať, alebo obmedziť prevádzkovateľovi základnej služby, v individuálnom konaní bez bližšieho určenia (stanovenia podmienok) je v rozpore s Čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky a Čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd („Dohovor“). O to viac, že v navrhovanom Bode 47. (§ 33) sa stanovuje, že na tento typ konania sa nevzťahuje zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní („Správny poriadok“). O to viac, že samotný zákon, resp. jeho navrhovaná novela, neobsahuje osobitné procesné ustanovenia v tejto súvislosti. Ide o veľmi široké oprávnenie úradu zakázať alebo obmedziť ktorémukoľvek prevádzkovateľovi základnej služby používať konkrétny produkt, proces alebo službu pod vägne koncipovanou podmienkou „ak je to potrebné na zaistenie kybernetickej bezpečnosti, alebo z dôvodov bezpečnostného záujmu Slovenskej republiky“, pod čo je možné subsumovať v zásade čokoľvek. Táto skutočnosť v aplikačnej praxi spôsobí protiústavný stav a to najmä v dôsledku toho, že sa neprecizuje presný procesný postup akým bude Úrad rozhodovať a presné hmotnoprávne podmienky ktoré bude Úrad v tomto rozhodovacom procese skúmať. V takomto prípade je porušená precedenčná zásada – teda predvídateľnosti procesných úkonov správneho orgánu, ktorou sú správne orgány viazané. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania, ako aj iného zainteresovaného subjektu na rozhodnutie, ktorého dôvody sú zjavné a zreteľné, pretože práve odôvodnenie rozhodnutia je zárukou toho, že výkon spravodlivosti nebude arbitrárny (I. ÚS 117/07). Keďže správne orgány vystupujú v roli toho, kto rozhoduje právne záväzným spôsobom o právach, povinnostiach, alebo právom chránených záujmoch, je veľmi dôležité, aby bolo jednoznačne a jasne stanovený postup a pravidlá, ako má správny orgán pri svojom rozhodovaní postupovať. Ak by takéto pravidlá v zákone stanovené neboli, správny orgán, ako zástupca štátu, by mohol pri svojom rozhodovaní postupovať svojvoľne, napr. takým spôsobom, ktorým by porušoval práva dotknutých osôb, alebo im ich neumožnil dostatočným spôsobom hájiť (<https://viaiuris.sk/wp-content/uploads/2017/08/publikacia-2011-ako-maju-urady-postupovat.pdf>). Takto navrhnutý rozhodovací proces môže výrazným

spôsobom zasiahnuť do slobodného výkonu vlastníckych práv (Čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky, Čl. 1 Dodatkového protokolu č. 1 Dohovoru) a slobody podnikania (Čl. 35 Ústavy Slovenskej republiky). Súčasne nespĺňa ani obsahové požiadavky Rezolúcie Výboru ministrov Rady Európy (77)31 z 28. 9. 1977 o ochrane jednotlivca v súvislosti s rozhodnutiami správnych, resp. Odporúčania Výboru ministrov Rady Európy Rec (2007)7 z 20. 6. 2007 o dobrej verejnej správe. Pre účely vylúčenia služieb alebo produktov, ktorých používanie nie je bezpečné, je potrebné využiť reguláciu umiestňovanie tovarov a služieb na tuzemský alebo EÚ trh, prípadne akreditačné schémy a pod. Navyše uvedené ustanovenie je pravdepodobne v rozpore s platným zákonom o verejnom obstarávaní č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov, tzv. „nediskriminačný prístup“. Uvedené ustanovenie nebolo predmetom predbežnej informácie k novele zákona a teda ani predmetom konzultácií so zainteresovanými stranami, na ktoré sa zavedená povinnosť vzťahuje. Považujeme za nevyhnutné riešiť v rámci širšej odbornej a celospoločenskej diskusie, vypracovať k nim podrobnú analýzu vplyvov, ich právne posúdenie a navrhujeme ich preto z predkladaného návrhu zákona vypustiť. Pre účely vylúčenia služieb alebo produktov, ktorých používanie nie je bezpečné, je potrebné využiť reguláciu umiestňovanie tovarov a služieb na tuzemský alebo EÚ trh, prípadne akreditačné schémy a pod. Oprávnenie úradu rozhodovať individuálnom konaní o zákaze používania konkrétneho produktu, alebo technológie bez bližšie určenia podmienok takéhoto rozhodovania a ešte k tomu mimo správneho konania je v rozpore s ústavou a dohovorom. Takáto konanie zasahuje do slobodného výkonu vlastníckych práv. Telekomunikačné podniky nemôžu používať iné ako bezpečné sieťové prvky, ktoré spĺňajú technické normy a požiadavky z hľadiska bezpečnosti a integrity siete, takáto povinnosť im vyplýva z vlastného regulačného rámca a technických požiadaviek, ktoré sú na sieť a jej prvky kladené (§ 64 ods. 8 zákona č. 351/2011 Z. z., požiadavky plynúce zo všeobecného povolenia pre telekomunikačný sektor). Prevádzkovateľ by nemal znášať náklady spojené s výmenou infraštruktúry, ktorá je vo verejnom záujme a keď situáciu nezavinil. Zároveň každé rozhodnutie, ktorým sa zasahuje do užívacieho práva v rámci vlastníckeho práva musí byť preskúmateľné súdom, iná právna úprava by odporovala čl. 46 ods. 2 Ústavy SR. Dotknutý prevádzkovateľ by mal mať preto prístup k riadnym aj mimoriadnym opravným prostriedkom. V prípade bankového sektoru ide o zásadný zásah do kompetencií NBS. O Zákaze činnosti v sektore bankovníctvo by mala rozhodovať jedine NBS v odôvodnených prípadoch, nie je možné zo strany NBÚ zakázať napr. platobný styk a pod. Navyše dopady na bankový sektor môžu byť enormné. Ako príklad uvádzame situáciu, ak napr. úrad rozhodne o zákaze používať sieťové komunikačné zariadenia alebo diskové úložiská od konkrétneho výrobcu. Nákup, zaškolenie a výmena takejto technológie môže trvať aj viac ako 12 mesiacov a mať dopad radovo v miliónoch eur. Navyše v prípade takéhoto záväzného rozhodnutia musí úrad vymedziť mantinely rozhodnutia (časový rámec, kompenzácia prostredníctvom iných technických opatrení, ai.). Zároveň si dovoľujeme upozorniť na skutočnosť, že nakoľko má ísť o obmedzenie ktoré sa vzťahuje len na prevádzkovateľov základnej služby a v bankovom sektore pôsobia aj banky, ktoré nie sú prevádzkovateľom základnej služby dôjde k narušeniu rovnováhy trhu a hospodárskej súťaže

Text bol zásadne prepracovaný tak, aby bol jasný a transparentný. Je implementáciou EU Toolbox v najširšom zmysle slova a predstavuje nevyhnutný bezpečnostný nástroj. Uvedený nástroj sa realizuje na základe vyhodnotenia rizík, po odporúčaní BRSR a rozhodnutie je zverejňované v Zbierke zákonov. Na rozporovom konaní bolo do textu doplnené primerané obdobie v rozhodnutí na technologické prispôsobenie sa rozhodnutiu. Úmysel bol vysvetlený, bolo rozobraté podklady k analýze rizík a táto bola rovnako preformulovaná podľa požiadaviek pripomienkujúceho subjektu. Rozpor trvá

Republikovou úniou zamestnávateľov

k čl. I., novelizačný bod 33 Požadujeme vypustiť bod 33 v čl. I z návrhu. Odôvodnenie: Inštitút blokovania v takto navrhovanom znení považujeme vzhľadom na jeho závažnosť a významný zásah do práv a slobôd garantovaných Ústavou SR za nedostatočne koncipovaný. Absentuje tu definícia, čo sa blokovaním rozumie, taktiež vzhľadom na významný zásah do práv a slobôd tu absentuje ingerencia napr. súdu či prokuratúry alebo možnosti kontroly či garantovania spravodlivého procesu. Takýmto spôsobom môže neodôvodnene dochádzať k zásahom do práv bez toho, aby mal dotknutý subjekt možnosť obrany či posúdenia nezávislým orgánom. Blokovanie čísiel a služieb upravuje zákon č. 351/2011 Z.z o elektronických komunikáciách (ďalej len „ZEK“), ktorý v § 41 ods. 4 ustanovuje, že blokovať sa môže iba na základe žiadosti orgánu činného v trestnom konaní. Toto ustanovenie tak, ako aj celý ZEK plne implementuje nariadenie č. 2015/2120 o sieťovej neutralite. Hlavnou ideou tohto nariadenia je: Koncoví užívatelia majú právo na prístup k informáciám a obsahu a právo šíriť informácie a obsah, využívať a poskytovať aplikácie a služby a využívať koncové zariadenie podľa vlastného výberu, bez ohľadu na umiestnenie koncového užívateľa alebo poskytovateľa, alebo na umiestnenie, pôvod či určenie informácií, obsahu, aplikácie alebo služby prostredníctvom ich služby prístupu k internetu. Uvedené znamená, že každý má právo na prístup k elektronickým komunikačným službám, pokiaľ orgán činný v trestnom konaní nepožiada o zablokovanie. Navrhované ustanovenie je príliš všeobecné a je v rozpore s ZEK ako aj s nariadením a legislatívou EÚ, keďže v prípade jeho prijatia nie sú garantované uvedené práva užívateľov. Zároveň zakladá neistotu vo využívaní čísiel a služieb z dôvodu príliš všeobecného návrhu ustanovenia bez garancie ochrany základných práv. Problematika blokovania je riešená napr. aj v zákone č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov SIS, kde blokovanie je realizované až po doručení súdneho príkazu, čiže existuje „právna istota“ v tom, že ide o blokovanie, ktoré je relevantné a odôvodnené. Ďalšia situácia je riešená v zákone č. 30/2019 Z. z. o hazardných hrách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení hazardu, kde je blokovanie vykonávané na základe príkazu súdu. Odporúčame zjednotiť legislatívu, a to v tom smere, že blokovanie je možné len na základe súhlasu/príkazu súdu, čo poskytuje dostatočnú právnu istotu, že ide o blokovanie relevantné a odôvodnené. Taktiež je nevyhnutné zadefinovať rozsah blokovania (vyšpecifikovať čo môže byť predmetom blokovania), ktorý bude uplatňovaný rovnako pre všetkých operátorov/poskytovateľov služieb. Blokovanie musí byť transparente odkomunikované smerom na užívateľa úradom/orgánom, ktorý o blokovanie žiada, napr. presmerovaním na stránky úradu/orgánu, kde sa užívateľ dozvie o dôvode blokovania. Musia byť zohľadnené aktuálne technické možnosti výkonu blokovania. Tzn. úrad nemôže žiadať operátorov o blokovanie obsahu služieb, ktorých nie je prevádzkovateľom (napr. obsah na Facebook, správy zasielané cez WA, Viber,...). Ak úrad bude požadovať blokovanie, ktoré vyžaduje dodatočnú technickú implementáciu na strane poskytovateľa služby musí sa podieľať na nákladoch s tým spojených. Podniky nemôžu konať v oblastiach, ktoré sú regulované zákonom č. 351 /2011 Z.z. nad jeho rámec. Ďalej upozorňujeme na to, že pri používaní neurčitých právnych pojmov je zákonodarca so zreteľom na princíp právnej istoty vyplývajúci z čl. 1 ods. 1 prvej vety ústavy obmedzený. Z hľadiska skutkových predpokladov a obsahu príslušnej právnej úpravy musí zákonodarca koncipovať a formulovať zákon a v ňom obsiahnuté právne normy tak, aby zodpovedali požiadavkám jasnosti, prehľadnosti právnej vykonateľnosti a uplatniteľnosti zo strany orgánov verejnej moci aplikujúcich právnu normu, t.j. najmä súdov, ale i iných orgánov verejnej moci, ktoré vyplývajú z princípu právneho štátu. Ústavný súd v súvislosti s

uvedeným poukazuje aj na svoj právny názor vyslovený už v konaní sp. zn. PL. ÚS 19/98, podľa ktorého "Požiadavkou právnej istoty je, aby zákony v právnom štáte boli pochopené dostatočne a aby umožňovali ich adresátom urobiť si aspoň predstavu o svojej právnej situácii. Nejasnosť, viacvýznamovosť a vágnosť pojmu... vytvára stav právnej neistoty, čím sa dostáva do rozporu s čl. 1 Ústavy Slovenskej republiky." (PL. ÚS 29/05).

Text bol prepracovaný. NBÚ využíva nástroj blokovania ako jeden z možností pri riešení KBI, ide o nástroj ultim ratio. Do ustanovenia boli zahrnuté pripomienky všetkých zúčastnených subjektov, na rozporovom konaní sa nerozporovalo blokovanie ako riešení KBI v pôsobnosti úradu, ale blokovanie na žiadosť. Systematika ako aj postup pri blokovaní na žiadosť bola na rozporovom konaní podrobne vysvetlená. Navrhovateľ pripomienky požaduje úpravu zodpovednosti za škodu, ktorá bola rovnako do textu transformovaná. Rozpor trvá.